ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 8ης Μαΐου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Περιβάλλον – Οδηγία 2011/92/ΕΕ – Εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον – Έργα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ – Καθορισμός των έργων που πρέπει να υποβάλλονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (προέλεγχος) – Άρθρο 9α – Πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων – Σώρευση της λειτουργίας του κυρίου του έργου και της λειτουργίας της αρμόδιας για τον καθορισμό αυτόν αρχής – Κατάλληλος διαχωρισμός των αντικρουόμενων λειτουργιών»

Στην υπόθεση C-236/24,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Βέλγιο) με απόφαση της 26ης Μαρτίου 2024, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Μαρτίου 2024, στο πλαίσιο της δίκης

Provincie Oost-Vlaanderen,

Sogent

κατά

KG,

WA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. Biltgen, πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz, Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, ασκούντα καθήκοντα δικαστή του πρώτου τμήματος, A. Kumin, I. Ziemele και S. Gervasoni (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Ράντος

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– οι Provincie Oost-Vlaanderen και Sogent, εκπροσωπούμενες από τους T. Quintens και S. Ronse, advocaten,

– οι KG και WA, εκπροσωπούμενοι από τον J. De Staercke, advocaat,

– η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον S. Baeyens, τον P. Cottin και την C. Pochet,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους M. Noll-Ehlers και G. Wils,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 9α της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ 2012, L 26, σ. 1 και διορθωτικό ΕΕ 2019, L 246, σ. 38), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2014/52/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014 (ΕΕ 2014, L 124, σ. 1) (στο εξής: οδηγία 2011/92).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Provincie Oost-Vlaanderen (επαρχίας της Ανατολικής Φλάνδρας, Βέλγιο) και της Sogent, αφενός, και των KG και WA, αφετέρου, σχετικά με άδεια χορηγηθείσα για σχέδιο μετατροπής χώρου πλυντηρίων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2011/92

3 Το άρθρο 4 της οδηγίας 2011/92 προβλέπει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 2 παράγραφος 4, τα έργα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι υποβάλλονται σε εκτίμηση σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 2 παράγραφος 4, για τα έργα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ, τα κράτη μέλη αποφασίζουν κατά πόσο το έργο θα υποβληθεί σε εκτίμηση σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν βάσει:

α) κατά περίπτωση εξέτασης·

ή

β) κατωτάτων ορίων ή κριτηρίων που καθορίζει το κράτος μέλος.

Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν και τις δύο διαδικασίες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β).

[…]

4. Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη αποφασίσουν να απαιτήσουν απόφαση για έργα αναφερόμενα στο παράρτημα II, ο κύριος του έργου παρέχει πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά του έργου και τον δυνητικό σημαντικό αντίκτυπό του στο περιβάλλον. […]

5. Η αρμόδια αρχή λαμβάνει την απόφασή της με βάση τις πληροφορίες που παρείχε ο κύριος του έργου κατά την παράγραφο 4, συνεκτιμώντας τα τυχόν αποτελέσματα προκαταρκτικών ελέγχων ή εκτιμήσεων των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διενεργήθηκαν σύμφωνα με ενωσιακό νομοθέτημα πλην της παρούσης οδηγίας. Η απόφαση διατίθεται στο κοινό και:

α) εφόσον αποφασιστεί ότι απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους απαιτείται τέτοιου είδους εκτίμηση, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια που καταγράφονται στο παράρτημα III· ή

β) εφόσον αποφασιστεί ότι δεν απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται τέτοιου είδους εκτίμηση, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια που καταγράφονται στο παράρτημα III και, εφόσον προτείνεται από τον κύριο του έργου, παραθέτει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπ[ούν] ή να προληφθ[ούν] επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον.

[…]»

4 Το άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92 ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αρμόδια αρχή ή οι αρμόδιες αρχές εκτελούν τα καθήκοντα που απορρέουν από την παρούσα οδηγία με αντικειμενικό τρόπο και δεν βρίσκονται σε σύγκρουση συμφερόντων.

Σε περίπτωση που μια αρμόδια αρχή είναι και κύριος του έργου, τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της οργάνωσης των διοικητικών αρμοδιοτήτων τους, προβαίνουν τουλάχιστον σε κατάλληλο διαχωρισμό των αντικρουόμενων λειτουργιών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.»

Η οδηγία 2014/52

5 Οι αιτιολογικές σκέψεις 25 και 26 της οδηγίας 2014/52 έχουν ως εξής:

«(25) Θα πρέπει να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα των αρμοδίων αρχών. Συγκρούσεις συμφερόντων θα μπορούσαν, μεταξύ άλλων, να προληφθούν και μέσω λειτουργικού διαχωρισμού της αρμόδιας αρχής από τον κύριο του έργου. Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή είναι και κύριος του έργου, τα κράτη μέλη θα πρέπει τουλάχιστον να προβαίνουν,

στο πλαίσιο της οργάνωσης των διοικητικών αρμοδιοτήτων τους, στον κατάλληλο διαχωρισμό των αντικρουομένων λειτουργιών των εν λόγω αρχών που είναι επιφορτισμένες με τα καθήκοντα που απορρέουν από την οδηγία [2011/92].

(26) Για να μπορεί η αρμόδια αρχή να αποφασίσει εάν τα έργα, όπως παρατίθενται στο παράρτημα II της οδηγίας [2011/92], οι τροποποιήσεις ή οι επεκτάσεις τους πρόκειται να αποτελέσουν το αντικείμενο εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (διαδικασία προελέγχου), οι πληροφορίες που απαιτείται να υποβάλει ο κύριος του έργου θα πρέπει να εστιάζουν στα κύρια σημεία που επιτρέπουν στην αρμόδια αρχή να αποφασίσει. […]»

Το βελγικό δίκαιο

Το διάταγμα για τη θέσπιση γενικών διατάξεων στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής

6 Το άρθρο 4.3.3, παράγραφος 2, του decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (διατάγματος για τη θέσπιση γενικών διατάξεων στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής), της 5ης Απριλίου 1995 (*Belgisch Staatsblad*, 3 Ιουνίου 1998, σ. 15971), ορίζει τα εξής:

«Στις περιπτώσεις του άρθρου 4.3.2, παράγραφοι 2bis και 3bis, για τις οποίες συντάχθηκε σημείωμα [προελέγχου των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου], η αρχή που αποφαίνεται επί του παραδεκτού και της πληρότητας της αιτήσεως χορηγήσεως αδείας […] λαμβάνει απόφαση ως προς την ανάγκη εκπονήσεως [μελέτης εκτιμήσεως περιβαλλοντικών επιπτώσεων]. […]

[…]»

Το διάταγμα για την περιβαλλοντική άδεια

7 Το άρθρο 9, παράγραφος 2, του decreet betreffende de omgevingsvergunning (διατάγματος για την περιβαλλοντική άδεια), της 25ης Απριλίου 2014 (Belgisch Staatsblad, 23 Οκτωβρίου 2014, σ. 82132), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (στο εξής: διάταγμα για την περιβαλλοντική άδεια), προβλέπει τα εξής:

«Ο δημοτικός υπάλληλος που είναι αρμόδιος για θέματα περιβάλλοντος ασκεί τα καθήκοντα που προβλέπει το παρόν διάταγμα με ανεξαρτησία και ουδετερότητα. Η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν επιτρέπεται να προξενεί ζημία στον υπάλληλο.»

8 Το άρθρο 15/1 του διατάγματος αυτού, το οποίο αποσκοπεί να μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο το άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92, ορίζει τα εξής:

«Όσον αφορά την εξέταση και την απόφαση επί αίτησης χορήγησης άδειας για έργο ή για τροποποίηση έργου, που υπάγονται, σύμφωνα με το άρθρο 15, στην αρμοδιότητα του δημοτικού συμβουλίου, είναι παρά ταύτα αρμόδια η επιτροπή του επαρχιακού συμβουλίου, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες δύο προϋποθέσεις:

1° απαιτείται να καταρτιστεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και δεν έχει χορηγηθεί απαλλαγή από την υποχρέωση αυτή για το έργο·

2° το δημοτικό συμβούλιο είναι το έχον την πρωτοβουλία του έργου και το αιτούν τη σχετική με αυτό άδεια.

Όσον αφορά την εξέταση και την απόφαση επί αίτησης χορήγησης άδειας για έργο ή για τροποποίηση έργου, που υπάγονται, σύμφωνα με το άρθρο 15, στην αρμοδιότητα της επιτροπής του επαρχιακού συμβουλίου, είναι παρά ταύτα αρμόδια η Κυβέρνηση της Φλάνδρας, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες δύο προϋποθέσεις:

1° απαιτείται να καταρτιστεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και δεν έχει χορηγηθεί απαλλαγή από την υποχρέωση αυτή για το έργο·

2° η επιτροπή του επαρχιακού συμβουλίου είναι η έχουσα την πρωτοβουλία του έργου και η αιτούσα τη σχετική με αυτό άδεια.»

9 Το άρθρο 20 του εν λόγω διατάγματος προβλέπει τα εξής:

«Αν, σύμφωνα με το άρθρο 4.3.3, παράγραφος 2, του [διατάγματος της 5ης Απριλίου 1995 για τη θέσπιση γενικών διατάξεων στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής], η αίτηση χορηγήσεως αδείας περιλαμβάνει σημείωμα [προελέγχου των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου], η αρμόδια αρχή, κατά την έννοια του άρθρου 15, ή ο αρμόδιος για θέματα περιβάλλοντος υπάλληλος του δήμου, της επαρχίας ή της περιφέρειας εξετάζει το σημείωμα αυτό και αποφασίζει κατά πόσον είναι αναγκαία εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου.

Αν η αίτηση έχει υποβληθεί από την ίδια την αρμόδια αρχή, τα καθήκοντα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο ασκούνται από τον αρμόδιο για θέματα περιβάλλοντος υπάλληλο του δήμου, της επαρχίας ή της περιφέρειας.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

10 Η Sogent, δημόσιος οργανισμός με νομική προσωπικότητα, ιδρυθείς από τον Δήμο Γάνδης (Βέλγιο), υπέβαλε στο college van burgemeester en schepenen (δημοτικό συμβούλιο, Βέλγιο) του δήμου αυτού αίτηση χορηγήσεως αδείας για την υλοποίηση έργου μετατροπής χώρου πλυντηρίων. Επισύναψε στην αίτηση αυτή σημείωμα προελέγχου σχετικά με τις αναμενόμενες επιπτώσεις του εν λόγω έργου στο περιβάλλον, προκειμένου να εκτιμηθεί αν το έργο έπρεπε να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

11 Την 1η Σεπτεμβρίου 2020 ο αρμόδιος για το περιβάλλον υπάλληλος του Δήμου Γάνδης έκρινε ότι το εν λόγω έργο δεν αναμενόταν να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και ότι, ως εκ τούτου, δεν ήταν αναγκαίο να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Στις 10 Δεκεμβρίου 2020 το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Γάνδης χορήγησε τη ζητηθείσα άδεια στη Sogent.

12 Οι KG και WA, ιδιοκτήτες ακινήτου που γειτνιάζει με την τοποθεσία την οποία αφορά το εν λόγω έργο, άσκησαν διοικητική προσφυγή κατά της άδειας αυτής ενώπιον της επαρχίας της Ανατολικής Φλάνδρας. Στις 3 Ιουνίου 2021 η επαρχία της Ανατολικής Φλάνδρας απέρριψε την προσφυγή ως αβάσιμη.

13 Οι KG και WA άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως κατά της απορριπτικής αποφάσεως ενώπιον του Raad voor Vergunningsbetwistingen (συμβουλίου επιλύσεως ενδίκων διαφορών σχετικά με άδειες, Βέλγιο). Με απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2022, το τελευταίο έκρινε βάσιμη την προσφυγή, ακύρωσε την απόφαση της 3ης Ιουνίου 2021 και αρνήθηκε τη χορήγηση της εν λόγω άδειας. Έκρινε ότι η απόφαση της επαρχίας της Ανατολικής Φλάνδρας αντέβαινε στο άρθρο 15/1, πρώτο εδάφιο, και στο άρθρο 20 του διατάγματος για την περιβαλλοντική άδεια, καθώς και

στο άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92. Κατά την άποψή του, δεδομένου ότι το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου της Γάνδης ήταν επίσης «de facto» κύριος του επίμαχου έργου, κακώς έκρινε εαυτό αρμόδιο να αποφανθεί επί της επίμαχης αιτήσεως χορηγήσεως αδείας, δεδομένου ότι το άρθρο 15/1, πρώτο εδάφιο, του διατάγματος για την περιβαλλοντική άδεια, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 9α της οδηγίας 2011/92, απονέμει την αρμοδιότητα αυτή μόνο στην deputatie van de Provincie Oost-Vlaanderen (επιτροπή του επαρχιακού συμβουλίου της επαρχίας της Ανατολικής Φλάνδρας, Βέλγιο).

14 Η επαρχία της Ανατολικής Φλάνδρας και η Sogent άσκησαν αιτήσεις αναιρέσεως κατά της αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 2022 ενώπιον του Raad van State (Συμβουλίου της Επικρατείας, Βέλγιο), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου.

15 Το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας) εκτιμά ότι η ανάλυση που έγινε δεκτή με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αντιβαίνει στο άρθρο 15/1 του διατάγματος για την περιβαλλοντική άδεια.

16 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι από το άρθρο αυτό προκύπτει ότι η επιτροπή του επαρχιακού συμβουλίου επιλαμβάνεται, αντί του δημοτικού συμβουλίου, αιτήσεως χορηγήσεως αδείας για ένα έργο μόνον όταν έχει ήδη διαπιστωθεί, κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως, ότι το οικείο έργο πρέπει να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Αντιθέτως, όταν αίτηση χορηγήσεως αδείας για ένα έργο συνεπάγεται, σε πρώτο στάδιο, προέλεγχο προκειμένου να εκτιμηθεί αν το έργο πρέπει να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αρμόδιος είναι ο επιφορτισμένος με θέματα περιβάλλοντος δημοτικός υπάλληλος.

17 Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, σε περίπτωση που γίνει δεκτό ότι το άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92 αντιτίθεται στην παροχή τέτοιας αρμοδιότητας στον επιφορτισμένο με θέματα περιβάλλοντος δημοτικό υπάλληλο για τα έργα στα οποία ο δήμος είναι επίσης και κύριος του έργου, το άρθρο αυτό δεν έχει μεταφερθεί ορθώς στο εσωτερικό δίκαιο της Περιφέρειας της Φλάνδρας.

18 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 9α της [οδηγίας 2011/92] την έννοια ότι, όταν η αρμόδια αρχή είναι συγχρόνως και κύριος του έργου, ο κατάλληλος διαχωρισμός των αντικρουόμενων λειτουργιών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που απορρέουν από την οδηγία πρέπει επίσης να εφαρμόζεται και προκειμένου να κριθεί αν τα έργα που μνημονεύει το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας πρέπει να υποβληθούν σε εκτίμηση σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 της [εν λόγω] οδηγίας;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

19 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92 έχει την έννοια ότι, όταν η αρχή που είναι αρμόδια να κρίνει κατά πόσον ένα έργο που εμπίπτει στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας πρέπει να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 της οδηγίας, είναι και κύριος του έργου αυτού, πρέπει να εφαρμόζεται τουλάχιστον κατάλληλος διαχωρισμός των αντικρουόμενων λειτουργιών κατά την εκτέλεση του εν λόγω καθήκοντος.

20 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/92 αφορά τα έργα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας. Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν το επίμαχο στην κύρια δίκη έργο εμπίπτει στο εν λόγω παράρτημα.

21 Υπενθυμίζεται επίσης ότι για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται, καθώς και οι στόχοι και ο σκοπός που επιδιώκει η πράξη της οποίας αποτελεί μέρος. Το ιστορικό της θεσπίσεως μιας διατάξεως του δικαίου της Ένωσης μπορεί επίσης να προσφέρει χρήσιμα στοιχεία για την ερμηνεία της [απόφαση της 25ης Ιουνίου 2020, A κ.λπ. (Ανεμογεννήτριες σε Aalter και Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, σκέψη 37].

22 Κατά πρώτον, όσον αφορά το γράμμα του άρθρου 9α της οδηγίας 2011/92, το άρθρο αυτό προβλέπει, αφενός, στο πρώτο εδάφιό του, ότι τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αρμόδια αρχή ή οι αρμόδιες αρχές εκτελούν τα καθήκοντα που απορρέουν από την οδηγία με αντικειμενικό τρόπο και δεν βρίσκονται σε σύγκρουση συμφερόντων και, αφετέρου, στο δεύτερο εδάφιό του, ότι, στην ειδική περίπτωση κατά την οποία η αρμόδια αρχή είναι και κύριος του έργου, τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της οργάνωσης των διοικητικών αρμοδιοτήτων τους, προβαίνουν τουλάχιστον σε κατάλληλο διαχωρισμό των αντικρουόμενων λειτουργιών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που απορρέουν από την οδηγία.

23 Επομένως, τόσο το πρώτο όσο και το δεύτερο εδάφιο του εν λόγω άρθρου αφορούν τα «καθήκοντα που απορρέουν από την [οδηγία 2011/92]».

24 Όταν η αρμόδια αρχή κρίνει κατά πόσον ένα έργο που εμπίπτει στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας πρέπει να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στο πλαίσιο διαδικασίας την οποία η αιτιολογική σκέψη 26 της οδηγίας 2014/52 χαρακτηρίζει ως «προέλεγχο», η αρμόδια αρχή εκτελεί καθήκον που απορρέει από την εν λόγω οδηγία.

25 Επομένως, από το γράμμα του άρθρου 9α της οδηγίας 2011/92 προκύπτει ότι το άρθρο αυτό εφαρμόζεται στην εν λόγω διαδικασία προελέγχου.

26 Κατά δεύτερον, η ανάλυση αυτή επιρρωννύεται από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το εν λόγω άρθρο.

27 Πρώτον, η αιτιολογική σκέψη 25 της οδηγίας 2014/52 αναφέρει, με πανομοιότυπη διατύπωση, ότι ο κατάλληλος διαχωρισμός των αντικρουόμενων λειτουργιών αφορά τις αρχές που είναι επιφορτισμένες με «τα καθήκοντα που απορρέουν από την οδηγία [2011/92]», χωρίς να αποκλείει να τυγχάνει η απαίτηση αυτή εφαρμογής στην εν λόγω διαδικασία προελέγχου.

28 Δεύτερον, επισημαίνεται ότι το άρθρο 4 της οδηγίας 2011/92 αφορά, αφενός, στην παράγραφο 1, τα έργα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας, τα οποία τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλλουν σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και, αφετέρου, στην παράγραφο 2, τα έργα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ της ίδιας οδηγίας, για τα οποία τα κράτη μέλη αποφασίζουν κατά πόσον θα υποβληθούν σε τέτοια εκτίμηση.

29 Εξάλλου, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 4, της οδηγίας 2011/92, σε περίπτωση που τα κράτη μέλη αποφασίσουν να απαιτήσουν απόφαση για έργα αναφερόμενα στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας, ο κύριος του έργου παρέχει πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά του έργου και τον

δυνητικό σημαντικό αντίκτυπό του στο περιβάλλον. Κατά την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού, η αρμόδια αρχή κρίνει, βάσει των πληροφοριών αυτών, αν το έργο πρέπει να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

30 Στο πλαίσιο αυτό, η ανάγκη διασφαλίσεως της συνοχής κατά την εφαρμογή των εγγυήσεων που προβλέπει το άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92 προϋποθέτει να μπορεί η αρμόδια αρχή να αποφανθεί κατά τρόπο αντικειμενικό και να μη βρίσκεται σε κατάσταση συνεπαγόμενη σύγκρουση συμφερόντων, ειδικότερα έναντι του κυρίου του έργου ο οποίος παρέχει στην εν λόγω αρχή τις πληροφορίες βάσει των οποίων αυτή πρέπει να αποφανθεί, τόσο κατά τη διαδικασία προελέγχου όσο και κατά τη διαδικασία εκτιμήσεως των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

31 Το γεγονός ότι το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2011/92 παραπέμπει στην εφαρμογή των άρθρων 5 έως 10 της οδηγίας όσον αφορά την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων δεν αποκλείει τη δυνατότητα να έχει το άρθρο 9α της οδηγίας εφαρμογή και όσον αφορά τη διαδικασία προελέγχου.

32 Κατά τρίτον, από τελολογικής απόψεως, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 25 της οδηγίας 2014/52, η προβλεπόμενη στο άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92 απαίτηση πρόληψης των συγκρούσεων συμφερόντων επιδιώκει τον σκοπό της διασφάλισης της αντικειμενικότητας των αρμόδιων αρχών. Επιπλέον, ο σκοπός αυτός συμβάλλει στην επίτευξη του κύριου σκοπού της τελευταίας ως άνω οδηγίας που είναι να εξασφαλιστεί ότι πριν από τη χορήγηση της σχετικής άδειας εκτιμώνται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των έργων που ενδέχεται να θίξουν σημαντικά το περιβάλλον, ιδίως λόγω της φύσεως, του μεγέθους ή της θέσεώς τους (απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Inter-Environnement Wallonie και Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, C-411/17, EU:C:2019:622, σκέψη 108 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ως εκ τούτου, η συμμόρφωση προς τους σκοπούς αυτούς προϋποθέτει ότι το άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92 εφαρμόζεται στην περίπτωση κατά την οποία η αρμόδια αρχή ελέγχει αν ένα έργο που εμπίπτει στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της τελευταίας ως άνω οδηγίας πρέπει να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

33 Συγκεκριμένα, η πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 9α της οδηγίας 2011/92 θα υπονομευόταν αν η αντικειμενικότητα των αρμόδιων αρχών και η απουσία συγκρούσεων συμφερόντων δεν διασφαλίζονταν σε όλα τα στάδια της εκτέλεσης των καθηκόντων που ανατίθενται στις αρχές αυτές από την εν λόγω οδηγία όσον αφορά τόσο τον προέλεγχο όσο και τη μεταγενέστερη εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός έργου.

34 Κατά τέταρτον και τελευταίον, το ιστορικό θεσπίσεως του άρθρου 9α της οδηγίας 2011/92 δεν αναιρεί την ερμηνεία αυτή.

35 Συγκεκριμένα, μολονότι η επαρχία της Ανατολικής Φλάνδρας και η Sogent υποστηρίζουν ότι η τροπολογία 19 της εκθέσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2013, επί της προτάσεως οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/92/ΕΕ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον [COM(2012) 0628] εκδόθηκε μετά την απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2011, Seaport (NI) κ.λπ. (C-474/10, EU:C:2011:681), σχετικά με την περίπτωση κατά την οποία απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων ή προγραμμάτων, και πρότεινε την προσθήκη νέας αιτιολογικής σκέψης 13β, η οποία προέβλεπε τη θέσπιση συγκεκριμένων κανόνων για την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ της αρμόδιας αρχής και του κυρίου του έργου στην περίπτωση έργου υποβαλλόμενου σε εκτίμηση

περιβαλλοντικών επιπτώσεων, χωρίς να γίνεται μνεία των έργων που υποβάλλονται σε διαδικασία προελέγχου, διαπιστώνεται ότι η τροπολογία αυτή δεν αντιστοιχεί στο γράμμα της αιτιολογικής σκέψεως 25 της οδηγίας 2014/52. Επιπλέον και εν πάση περιπτώσει, η οδηγία 2011/92 δεν περιέχει καμία διάταξη περιορίζουσα την εφαρμογή των εγγυήσεων που προβλέπει το άρθρο 9α της τελευταίας αυτής οδηγίας στη διαδικασία εκτιμήσεως των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός έργου. Επομένως, το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να αναιρέσει την ερμηνεία του εν λόγω άρθρου η οποία στηρίζεται στο γράμμα του, στο πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και στους σκοπούς του.

36 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92 εφαρμόζεται στην περίπτωση κατά την οποία η αρμόδια αρχή κρίνει κατά πόσον ένα έργο που εμπίπτει στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας πρέπει να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

37 Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 9α, δεύτερο εδάφιο, όταν η αρμόδια να αποφανθεί επ' αυτού αρχή είναι και κύριος του έργου, τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της οργάνωσης των διοικητικών αρμοδιοτήτων τους, προβαίνουν τουλάχιστον σε κατάλληλο διαχωρισμό των αντικρουόμενων λειτουργιών κατά την εκτέλεση του εν λόγω καθήκοντος.

38 Ο κατάλληλος αυτός διαχωρισμός πρέπει να οργανώνεται κατά τρόπον ώστε μια εσωτερική διοικητική υπηρεσία της αρχής που είναι αρμόδια για τη λήψη της σχετικής αποφάσεως να διαθέτει πραγματική αυτοτέλεια, με την έννοια, ιδίως, ότι η υπηρεσία αυτή διαθέτει δικά της διοικητικά μέσα και δικό της προσωπικό και είναι, συνεπώς, σε θέση να εκπληρώνει τα καθήκοντά της με αντικειμενικό τρόπο [βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2011, Seaport (NI) κ.λπ., C-474/10, EU:C:2011:681, σκέψη 43].

39 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92 έχει την έννοια ότι όταν η αρχή που είναι αρμόδια να κρίνει κατά πόσον ένα έργο που εμπίπτει στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/92 πρέπει να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 της οδηγίας 2011/92, είναι και κύριος του έργου αυτού, πρέπει να εφαρμόζεται τουλάχιστον κατάλληλος διαχωρισμός των αντικρουόμενων λειτουργιών κατά την εκτέλεση του εν λόγω καθήκοντος.

Επί των δικαστικών εξόδων

40 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 9α της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2014/52/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014,

έχει την έννοια ότι:

όταν η αρχή που είναι αρμόδια να κρίνει κατά πόσον ένα έργο που εμπίπτει στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/92, όπως τροποποιήθηκε, πρέπει να υποβληθεί σε

εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 της οδηγίας 2011/92, όπως τροποποιήθηκε, είναι και κύριος του έργου αυτού, πρέπει να εφαρμόζεται τουλάχιστον κατάλληλος διαχωρισμός των αντικρουόμενων λειτουργιών κατά την εκτέλεση του εν λόγω καθήκοντος.

(υπογραφές)